

שיעור בהיסטוריה הקרובה

ובטחונה של ישראל הנוקב בתחום זה הוא לעיתים בלתי הפיך. שמיר לקח בחשבון כי פרס עשוי לנהל את משרד האוצר, ע"פ אינטרסים אישיים ומפלגתיים במטרה להציל את מעמרו במפלגה אך במציאות הפוליטית שנוצרה הוא חשב כי אפשרות זו היא בבחינת הרע במיעוטו והיה מוכן לקחת את הסיכון. כאשר לחשש כי כמ"מ רוה"מ עשוי פרס להתערב יתר על המידה בתחום המדיני, שמיר קיווה כי הבעיות הכלכליות ידרשו משר האוצר להקדיש את כל זמנו לענייני המשק ולכן לא יהיה לו פנאי לטקס בנושא.

מסתבר כי הסיכון שלקח שמיר היה גבוה מדי והמחיר שמשלמים ארחי ישראל והמדינה גם בתחום הכלכלי כבד מדי. האיש שהבטיח עם כניסתו לתפקיד שלקראת סוף 1989 תהיה אינפלציה חר ספרותית התחיל את השנה בהעברת מאות מיליוני דולרים לסקטורים המקורבים למפלגת העבודה ומסיים אותה, לדברי מומחים, עם יותר אינפלציה, יותר אבט"ל, יותר גרעון ללא צמיחה ועם "חוק מאה הפרוייקטים" שלאחר שה"פורל" החליט שלא להביא לאישור הכנסת, התברר לכולם כי מלכתחילה היה זה "חוק מאה הכותרות". זהו המאזן השנתי של שמעון פרס.

כמובן, גם בתחום המדיני האיש חזר לסורו. מי שחשב שחל איזשהו שינוי באופיו של שמעון — מסתבר שטעה. הוא פשוט חיכה לשעת כושר במיוחד כאשר מעמרו במפלגה נחלש ויצ"חק רבין מנגן כינור ראשון גם בנושאים מדיניים. תחילה ראה בהחלטת שרי החישובים סיבה טובה לחזור לזירה. הוא אמנם נשא נאום הקורא לפירוק הממשלה, ואף כתב מכתב לרוה"מ ברוח זו. אך הואיל ורבין, שהוא, בעל הבית" במעמד, הסתייג מכך נשאר המכתב כביסו של פרס.

ההזדמנות השניה באה לו עם תכנית עשר הנקודות" של מובארק. במסעו האחרון בארד"ב ציג פרס את התוכנית בני גוד העמדת הממשלה ותוך כדי פגיעה בשר החוץ הפוליטי. פרס נלחם על תוכנית מובארק כאילו היתה זאת התכנית הישראלית בעדה הצביע בממשלה.

יהיו ודאי מי שיטענו כי גם רבין תומך בתכנית מובארק. אמנם אינדיקציה אינדיקציה עשו שמהו לשר הבטחון. אבל מן הראוי להדגיש, כי רבין לא תומך בתכנית עשר הנקודות" אלא במפגש ישראלי פלשתיני על פי הצעת מצרים. גם בשא"ל זה זו קיימים חילוקי דעות עמוקים בין הליכוד למערך. אבל רבין, בניגוד לפרס, משתדל לא לחדר את הויכוח, להבליט את המאחד והמושגת ולא את המפריד והמפלג, עושה מאמצים להגיע להבנה עם הליכוד כדי לקדם יחד את תהליך השלום ומגדיש בכל הודמנות שמבחינתה של ישראל תכנית הממש"ל לה היא התכנית היחידה.

כך ששימון נשאר שימון ורבין הוא רבין, ויצחק לא יצחק כל עוד לא יירד המסך על פרס. וטובה שעה אחת קודם.

אורי יעקב ■

מיד עם היודע תוצאות הבחירות לכנסת הנוכחית, החלו בליכוד לבדוק את אפשרות הקמתה של קואליציה צרה. בבדיקה ראשונית שערכה, עוד במוצאי ליל הבחירות עם מפלגות ימין והרתיים, התברר כי אפשרות זו אכן קיימת. אולם, כבר אז לא הלה יצחק שמיר את מה שקרא "ממשלה רחבה". שמיר השתמש במטבע לשון זו כדי לנצל את היתרון שיש לו, מול יריביו ולצרפם לקואליציה, כאשר הליכוד הוא הגורם המרכזי בה.

יותר מכל העסיקה את שמיר השאלה מה יהיה עם שמעון פרס. ארבע שנים של "שותפות" עם פרס לימרו את שמיר, כי שר החוץ שלו וממלא מקומו אינו רק "חתרן בלתי נלאה", כדברי חברו רבין, אלא גם הרפתקן חסר מעצורים שאינו נוהל בשום אמצעי כדי להשיג את יעדיו, כולל שת"פ עם ירידים ואויבים מכהוץ מאחורי גבם של ראש הממשלה והממשלה בה היה חבר. היום ברור כי לאחר שהבטיח למצרים את טאבה ועשה הכל כדי לקיים את הבטחתו, הקרב על פיסת האדמה והים שכל כיה אהבנו, היה אבוד מראש.

תחילה, חשבו בליכוד לנצל את הזעם במפלגת העבודה כלפי הו"ר, לאור שכלנו בבחירות לכנסת, והועלתה הצעה כי הליכוד יציב נאמי מוקדם להצטרפות המערך לקואליציה — פרס לא יהיה חבר בממשלה. אך בבדיקה שנערכה הגיעו למסקנה כי במערך גם אם רבים רוצים בכך, לא יוכלו לקבל החרמה של הו"ר. ולכן, הוחלט לאמץ טקטיקה אחרת לפיה הליכוד לא יסכים להפקיד בידי פרס את אחד משני התיקים המרכזיים — חוץ או אוצר, כאשר ברור שאת תיק הבטחון יקבל רבין.

בליכוד סברו כי אסור להפקיד בידי האיש תיקים בעלי חשיבות לאומית עליונה, והאמינו שבאווירה הקיימת במערך נגד שמעון פרס ניתן להשיג זאת. בינתיים, גם המפלגות הדתיות שהיו מאוניים רצו לנצל את המצב הפוליטי כדי לקדם את ענייניהם, והחלו להתחרות ביניהן על תיקים, כינויים ותקציבים. עובדה זו עוררה ויכוח ציבורי חריף בארץ, וכן את זעמם של יהודי ארד"ב לאור הסיכוי שנוצר לתיקון חוק השבות. תגובתם היתה כה חריפה ששמיר חשש כי לתיקון החוק יהיו השלכות הרסניות כאשר ליחסים ולקשר של מדינת ישראל עם יהודי התפוצות.

כבר סבר שמיר כי גם אם יצליח להקים ממשלה צרה, ימיה יהיו קצרים, היא לא תוכל לעמוד במשימות והמחיר שהליכוד והמדינה יצטרכו לשלם עלול להיות כבד מאוד, ולכן החליט ללכת לקראת המערך.

בפניו עמדה אז השאלה איזה משני האינטרסים החיוניים של המדינה פחות מסוכן להפקיד בידי שמעון פרס — המדיניים או הכלכליים. רוה"מ היה בדעה כי לאור מעלליו של פרס במשה"ח, אסור בשום פנים ואופן להפקיד בידי שנית תיק זה, משום שמדובר באינטרסים החיוניים ביותר לעתידה

ענת גטוויסרמיר

משמאל לשמאל

גל הנקודות שפוקד את ישראל לאחרונה הולך ומצטמצם בעיקרו:

- 10 נקודות של מובארק
 - 5 נקודות של ג'יימס בייקר
 - 2 נקודות של שמיר (1. דן מרדור 2. אהוד אולמרט)
 - 1 נקודה של יצחק רבין (לדבר עם כולם)
- עכשיו אפשר לחלק את המפה לשניים — יצחק שמיר שהחליט כמו יצחק רבין בעד מ"מ עם הפלשתינאים לצורך בחירות בשטחים, ובחידור קל — לא אש"ף, לא ממזרח ירושלים, ועוד לא ולא. ממול עומדים האמריקאים ומובארק — הראשון זרק כדור למגרש הישראלי, השני הציע מאכל לאומי. ממתנים לאיזה אות קל משמיר, אולי איזה כן, רפה. עכשיו הגיעה תורה של שאלת השאלות:

אם מדברים — עם מי כן רוצה שמיר לדבר?
 שראש, אישים פלשתינים, מהמובילים בהנהגת השטחים דוגמת אליאס פרייג' ראש עיריית בית לחם, או פייסל בדרך חוסייני, פסולים בעיניו. כמו כן אותם פלשתינאים פוטנציאליים צריכים להיות: א. לא מגורשים. ב. לא חברי אש"ף. ג. לא תושבי מזרח ירושלים. ד. לא מזדהים עם אש"ף. ה. לא מנהיגים עכשוויים. ו. לא תומכים, מודדים, מובילים את האינתיפאדה. ז. בעלי עבר פוליטי נקי. ח. בעלי עבר כטחוני נקי. ט. לא מזדהים עם הנהגה טרוריסטית כל שהיא, בישראל ומוחוזה לה.
 מה נותר? ידבר שמיר אס"כן עם רעולי הפנים? אנשי

במקום בו שורפים מכוניות ישרפו גם בני אדם ●●● שוב חוזק מחנה השמאל בטיעונו ושוב הוכח לכל עם ישראל כי לשטחים אין קרך אסטרטגי. חישוב מהיר, שם במחנה השמאל, העלה כי טיסת 7 הדקות ללא השטחים היתה מביאה את המיג הסורי לים ת"א. זהו בטחון. ואם תרצו אהרלה יריב יערוך על זה סמינר אנאליטי ●●● הטייס הסורי שערך הכניס ללחץ את הניצים הסורים והיונים הישראליים. האחרונים חטרו הנסיגה לגבולות טיסה בני דקה וחצי אינם יכולים לסבול שבע דקות טיסה ללא גילוי או יירוט, זה הרס את כל ההבטחות המדושות בתכנית האלופים" בדיוק בזמן שמריחים ריח בחירות באויר. ●●● מסתבר שישאר עראפה לא למד פקולטה של אמנון רוביני שטיין והוא תומך בצעדי הריכוז של המשטר הסיני כנגד הסטודנטים שוחרי הדמוקרטיה. ●●● בניגוד להבטחות של רעיו ומעריציו בארץ שהיו בטוחים שישאר הוא "אחד משלנו" והדמוקרטיה זה אצלו בדם, התגלה גם הפעם שהרס זה אצלו בדמוקרטיה. ●●● ומי שכבר מחיל לקלוט עד כמה "קרוב" הו"ר עראפה למסורת הדמוקרטית, למרות החיבה העיונית לה הוא זוכה בקרב "הכוחות המתקדמים והגנאורים" בישראל, יחכה לכוח העולה החדש בקרב בני דורינו בשטחים — תנועת החמאס. הם עוד ילמדו את המוזק מתונים והחלקקים מת"א מה פרוש דמוקרטיה במוסלמית. ●●● החברים לא מבינים מדוע התורה משה (ממשה עד משה...) עמירב מעל דפי מקומון תלאיבי ואמר ש"אהוד אולמרט נשאר הטכנ שותלו שלו בליכוד". מה הוא לא יודע שרק אנשים מ"מחנה שרון" אומרים דברים אימים כאלה? ●●● יש מי שממשיך לנסות למכור לעם ישראל את השקר הגדול ביותר במדינה המכונה: "רו קיום יהודי כאילו חס" הצטייר לאשלייה הגרוטסקית הזאת עושה גם הפעם "פסטיבל עכו לתיאטרון אחר" העומד השנה ע"פ הפרסומים (כמו כל שנה) בסימן "דריקיום" עומד ולא רואה את הגופות השרופות בכבשי העולה לירושלים. כאילו העשן המיתמר מ"שיצירה הקטנה" של הגניע לאפס של מאחזי העיניים מעכו הגדולה. ●●● מה לא נראה בפסטיבל ה"דריקיום" בעכו: מחזה על "חסי' האחוה והרו" קיום שהביאו להרצחה של זיוה גולדרובסקי ז"ל. מחזה על מה שעבר בראש של נוסעי קו 405 בזמן גילגולם לתהום. מחזה על שעותיו האחרונות של פרידריך רוזנפלד, שקיבל כסמל לדריקיום ספין נגב ומת כעבור שעות מאיבוד רם. ועוד ועוד מחזות שלא צצו במוחם הפרה של מחזאי ישראל בשנת ה"דריקיום" האחרונה. ●●● כדי להבין את המושג "טרור עיתונאי" צריך לקרוא את הראיון שעשה ירמי עמיר בידיעות 7 לילות האחרון לזמר גילי נתנאל בן ה"12 וחצי. ●●● השב"כ יכול ללמוד מאופן החקירה שעשה ירמי לגילי, כולל 12 שאלות בנושאים פוליטיים עד לח"י תימה על "כתב הוראה", להתחייב מעל דפיו של הנפוז במדינה לזמר ומירות שמאל בתקליטים הנאים. ומירות שלא נשבעות למרות רוחה של הכרנה בתקליט זה. ●●● בעקבות קמפיין "מוכרחים לפקוח את העיניים" משנה עוד עשוי לפקוח את העיניים ולתבוע את ירמי עמיר לדיון באשמת התעללות בקטינים. ●●● החברים נהנו לראות איך מרגני, שוק קחתו" של עיתון "העיר" מאבדים עשתונות, יחד עם מוקיריהם החרדים לרמותו של השמאל בישראל, "פעילי ימין" למדו את כללי המשחק השא"ל מאלני, וקר הגראפיטי, בימת "ההייד פארק" וחלל השוק כחניון בית רומנו, התמלאו במסרים ימניים לרומם של אלה שהיו בטוחים שאנשי ר"צ ו"מפ"ם" יככבו באויר. ●●● הפרצוף "הדמוקרטי" האמיתי של השמאל התלאיבי התג"ל לה כאשר אנשיו הזדרזו למחוק, כפעילי הקומנדו של העדה החרדית, כל כתובת בקיר הגראפיטי שהוכיחה את עצי הכר"מ. וצווחו בהיסטוריה, כנשות עוזה, בכל פעם שאורח מהשר רה העיון לבטח בקול ברם לדעות שאינן תואמות את הקו המערכתני המוגש בעיתון "העיר". ●●● יש גבול לחוצפה הימנית בדמוקרטיה שמאלנית. ●●● מדוע החברים קור"ים תמיד על הקונסול הבריטי שהסתגן לבית סחור ואף פעם לא קוראים על הקונסול הישראלי שהסתגן לבלפאסטו? ●●● הלואי שפרוייקט "הסיוע לקיבוצים", שמעומו למשק הישראלי ולכיסו של האזרח הקטן, היה זוכה לחיטוט תקשורתי מעמיק כמו שזכו לו רפי גינת ונערותיו. ●●●

החברים של אופירה
 ב.ב. למה בעני' מכוניות יהודים באבדור לא קונים, מע' ריב"ב כי לטיפוראן האדומה (מהגרלה) אין מספר כחול...